

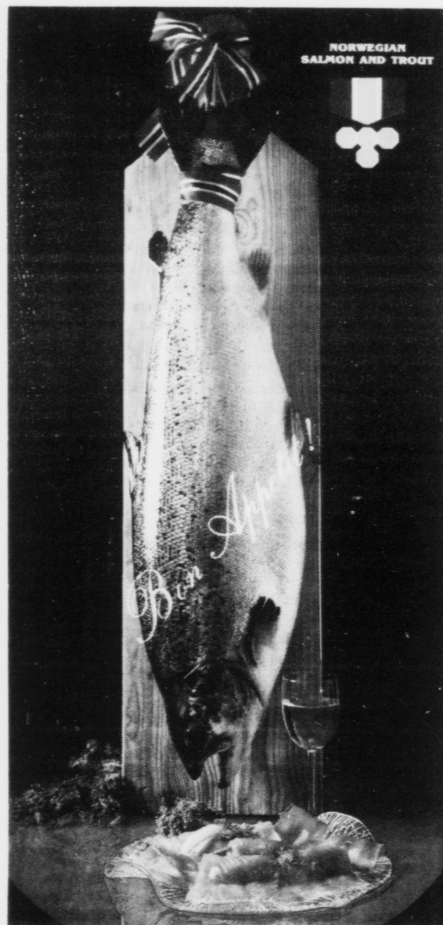
Føroyskur alifiskur til mið- og fjareystur!

— einahelst Japan segði Ellundur Egilstroð, solumaður hjá Marr & Co. m.a. í fyrilestri á aliskeiði í Havn seinasta sunnudag.

Hann visti eisini á týðningin at selja smærri nøgdir til einstakar kundar í Europa og helt, at ein stór uppgáva liggur á okkara politikarum til tess at sleppa okkum undan tí høga verjutollinum í EF.

— Fingu vit henda tollin uppá 14% burtur, so var støði lagt undir einari tryggari og gevandi vinnu í Føroyum segði Ellundur Egilstroð m.a.

Vit skulu triva í nakað av tí, sum hann umrøddi í fyrilestrinum.

Norðmenn gera nógv burtur úr at marknaðarføra alifisk í útlandum

Hann greiddi fyrst frá, hvørji krav verða sett til aldan laks og sil til tess at fáa góðan pris.

Hann nevndi, at teir alarar, sum Marr & Co. hevur selt fyri í ár, luku allir krøvini til eina góða vøru. Nærum eingin reklamatió hevur verið.

— Hvussu er so góðskan á føroyska fiskinum. Til hetta segði Ellundur, at menn yvirhevd eru sera væl nøgdir við góðskuna á tí alda føroyska fiskinum og verður hon eisini mett javnt við tann alda norska fiskin.

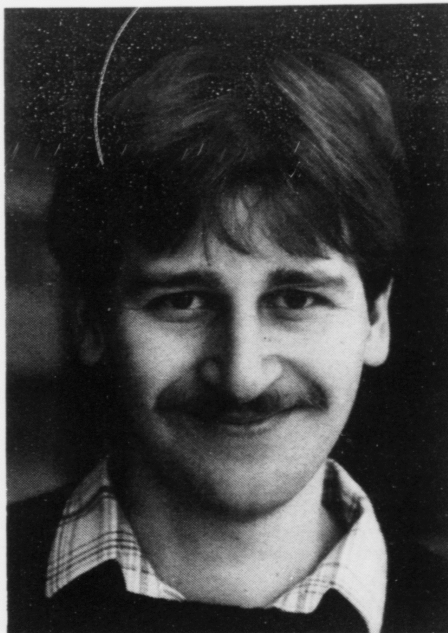
— Tað kemur tó ofta fyri, at tann føroyski fiskurin veruliga ber orð fyri at vera framúr góður, legði solumaðurin aftur.

Viðari greiddi hann frá, at meginparturin av fiskinum fer feskur, isaður av landinum — í flámgokassum, ið eru sera væl egnaðir sum emballaga.

Keypararnir leggja stóran dent á, at tær støddir, sum eru upplýstar, svara til fiskin teir fáa. Eisini er tað av stórum týðningi, at nakað verður lagt upp fyri svin, tá pakkað hevdur, so at nettovektin heldur við móttøku hjá keypara.

Flamingokassar góðir
Ellundur Egilstroð nevndi síðan eitt dømi um, hvussu væl fiskurin heldur sær í flámgokassa.

— Ein alari tók sil til okkum mikudag. Hesi sil vóru avskipað friggjadag og vóru frammi hjá keypara mánadag. Orsakað av nógvum arbeiði, læt hesin keyparin partið standa á køligrømsu sínari í eina heila viku, áðrenn tey vóru flakaskorin. Hann segði, at ivaleyst av isi var framvegis í kassunum og vegna tess, at silini høvdu

Ellundur Egilstroð, solumaður

støði so leingi, vórðu tey blivin sera fäst í fiskinum og góð at skera.

Gott samferðslunet

Samferðslunetið í Europa er sera væl útbyggt. Vit senda vanliga isaðan fisk úr Føroyum friggjadag. Mánamorgun er fiskurin í Hirtshals og fer hann hagi við kølibilum viðari suðureftir. Týsku keypararnir hava fiskin longu týsmorgun, meðan keyparar í Fraklandi og Benelux-londunum hava hann mikudag og spanskir keyparar hósdag.

Yvirhevd kann sigast, segði Ellundur Egilstroð, at vit kunnu senda isaðan fisk um alt Europa.

Nakað er selt av frystum laks og silum. Hesi verða fryst og pakkað í vanliga 50 kg. Eisini hvat viðv. frystum fiski liggur væl fyri at senda um alt Europa eins væl og til USA og Japan, tá farið verður inn á siðstnevnda marknað.

Gott ár

Ellundur Egilstroð greiddi síðan frá, at yvirhevd royndist 1985 eitt gott soluár fyri aldan fisk. Einahelst var stórus eftirspurningur fyrra hálvár eftir bæði silum og laks orsakað av manglandi útboði á europeiska marknaðinum.

Alarar dráðu tó nakað við at taka fisk fyri at fáa hann so stóran sum til ber og er hetta skiligt, helt hann.

Í juli mánaða var nógvur laksur av støddini 5-7 og vóru tað ávisir trupulleikar við seluni.

Nú í heyst hevur gingið væl at selt laks, meðan tað harafturimóti hevur gingið heildur strilt við silum.

Yvirhevd eru juni/ juli/ august ikki góðir mánaðir at selja laks í orsakað av idnaðar - summarfríðum í Týsklandi, Fraklandi og Benelux. So banalt, sum tað kanska kann ljóða, so er tað ein sannroynd, at nýtslan av royktum laks minkar, tá tað gerst heitt í veðrinum.

Bestu laksaprisir vóru í mai/ juni. Har høvdu vit

hesar nettoprisir fyri frystan laks: Støddin 7-9 kg varð avroknað við kr. 102,00 og støddin 9+ fyri kr. 106,00 pr. kg. netto.

Bestu silaprisir vóru í juli mánaða. Hetta vóru isað sil og vóru fig. prisir avroknaðir: kr. 52,00 - 57,00 - 62,00 - 65,00 pr. kg. netto.

Royktur fiskur!

Síðani visti Ellundur á eitt fyrirbrigdi, sum gjørdi seg galdandi nú í heyst, sum eigur at verða hugt at við álvara.

Tey undanfarnu heystini hava einahelst dansk roykvirki keypt nógv sil úr Føroyum. Hesi sil verða roykt og seld til jólasøluna í Týskland. Týskland keypir ógvuliga stórar nøgdir av royktum fiski. Men í ár gekst illa at selja, og skyldast hetta helst tveimum orsøkum:

1) Tey flestu dansku roykjarini eru sjálvi farin virkin inn í aling. Eisini okist tann danska alingin. Framleiðslan av silum í Danmark í ár undir 2 kg er mett at verða 1.000 tons og sumuleiðis 1.000 tons yvir 2 kg. Vandi er fyri, at um nokur ár eru dansku keypararnir við stóran mun »sjálvbjargnir við silum aldam í Danmark.

3) Sum ketta úr hovdatrogi hava vit nú fingið Finnland sum ein sera sterkan konkurrent. Finnar alla nógv sil í botnisku vikini og eftir hvat skilst sera rationelt. Teir seldu nógv sil í heyst í Danmark í ár til prisir munandi undir okkara prisum. Framleiðslan av silum í Finnlandi í ár liggur um 12.000-13.000 tons, meginpartur av støddini 1,5-2,0 kg. Meginpartin av hesi støddini verður nýttur lokalt í Finnlandi. Men kortini liggur framleiðslan av silum yvir 2 kg uppá sløk 3.000 tons og eru tað sil vit hava at kappast við.

Høvuðskeyparalondini hjá føroysku alarunum í 1985 eru Týskland, Danmark, Frakland, Noreg.

Nakað av laks í til USA. Amerikanski marknaðurin var áhugaverdur, tá dollara virðið var høgt, men tá doll-

arin fór niður bleiv prislegan í Europa líka góð.

Yvirhevd for meginparturin av tí alda fiskinum í ár til europeisk roykvirki og litið á feska marknaðin.

P/F Marr & Co hevur í ár selt umleið 500 tons av aldam fiski.

Framtíðin

Hvussu so við framtíðini spyr Ellundur Egilstroð?

— Tað er, sum kunnugt ring at spáa og serliga um framtíðina. Eitt, sum vit ikki mugu gloyma, er, at vit eru ikki tann einasta tjóðin, sum alir fisk. Vit hava nógv ar at kappast við.

Fyrst og fremst Noreg, sum við sinum stóra útboði av laks, leggur prisstøðið.

Vit byrja at fáa kapping úr Finnlandi, Hetlandi, Skotlandi, Danmark og skjótt eisini úr Íslandi og Írlandi.

Harumframt kappast vit við tann føroyska villa laksin, tann grønlandska villa laksin, eystursjórlaksin og ikki at forgloyma canadiska villa laksin, sum gerst alt biligari longur niður dollara virðið fer.

Eins væl og nøgdir veksur í Føroyum komandi ár verður hon eisini at veka í kappingarlondum okkara.

Nýggir marknaðir

Sama góðska má tí haldast.

Nýggir marknaðir mugu finnast. Bæði hvat viðv. smærri einkultkundum í Europa, sum kanska kunnu taka eini 200 kg. um vikuna, men eisini má hugsast um marknaðir í mið- og fjareystri, einahelst Japan.

Eitt miðvíst upplýsandi arbeiði um Føroyar má gerast soleiðis at fólk fáa meira kunnleika til Føroyar. Hetta er kostnaðarmikið og má tað almenna stuðla. Norðmenn duga sera væl at marknaðarføra seg sjálfan og kunnu vit læra nógv av teimum.

Soluliðini mugu gerast enn meira effektiv. Fylgja væl við m marknaðinum og lata vitan um marknaðin aftur til alararnar.

Í hesum tíðum verður tosað nógv um vørumening. Tá ein sær, hvussu nógv útlandsku roykvirkin hava at gera, og hvussu væl tað gongur teimum, er tað ógvuliga nærliggjandi at hugsa sær, at vit eiga at byggja ein slíkan idnað upp. Hetta er tó ómøguligt soleingi EF hevur ein verjutoll uppá 14%. Her er ein stór uppgáva hjá okkara politikarum at fara undir. Fingu vit henda tollin burtur var støðið lagt undir einari tryggari og gevandi vinnu í Føroyum.

Eisini aðrar góðsingar av fiskinum mugu gerast og eru norðmenn komnir langt á hesum øki.

Eisini vildi hetta verið ein trygd fyri vinnuna, tí vit mugu siggja í eyguni, at tað kann verða vandamikið bert at útflyta ótílgjörða ráveru.

Hetta árið í ár hevur eisini vist, at vit eiga at satsa mest uppá fyrra hálvár og byrja tíðliga at taka fiskin. Eg skilji, at nógvir alarar umhugsu hetta.

At enda vil eg loyva mær at halda, at 1986 fer at roynast væl við seluni av aldam fiski úr Føroyum segði Ellundur Egilstroð m.a. í fyrilestri sinum.